

Agrupació Astronòmica d'Osona

C.Pare Xifré, 1-3, 3r. 08500 Vic (Barcelona)

Tel. 93 886 41 54

<http://infomet.fcr.es/aao>

e-mail: aaosona@teleline.es

2000-06-15

Benvolgut soci:

1. DINAR DEL SOCI. Com cada any, el passat dia 13 de maig vam celebrar l'aniversari de l'AAO amb el dinar del soci. Vam tenir l'honor de comptar amb la presència de Mn. Manuel Serinanell i del Sr. Enric Castellnou. Hi vam assistir un total de 24 persones.

2. ADRECES D'INTERNET INTERESSANTS. En Gabriel Guix, soci de l'AAO, ens ha fet arribar una llista de pàgines web interessants i us les relacionem aquí.

* Informació sobre nous planetes:

www.obspm.fr/encycl/encycl.html i www.physics.sfu.edu/

* Per rebre butlletí de notícies d'astronàutica (setmanal), envieu un missatge en blanc a:

notesp-subscribe@onelist.com

* Per rebre butlletí de notícies de ciència (setmanal), envieu un missatge en blanc a:

ciencia-suscribe@onelist.com

* Pàgina web d'astronomia en castellà:

www.astrocity.net

* Pàgina web d'astronomia interessant feta per estudiants d'un institut de Vigo:

www.astrocity.net/apostol

* Programes d'astronomia (freeware):

www.stargazing.net/astropc

* Informació sobre supercordes (en castellà):

www.civila.com/chile/astrocosmo/scuerda.htm

* Pàgina web d'astronomia (en francès):

www.astrosurf.org

* Programa "Carte Ciel" (freeware):

www.asstrosurf.org/mercure/astropc/cartes/index.html

* Pàgina web del "Royal Observatory Greenwich"

www.rog.nmm.ac.uk

* Informació sobre el sistema GPS:

tycho.usno.navy.mil/gps.html

* Departament d'astronomia i meteorologia U.B.:

www.am.ub.es

* A la següent adreça hi podeu trobar un programa d'astronomia força interessant; hi ha una base de dades de satèl·lits artificials molt extensa. El programa és freeware.

www.cvc.org/astronomy/freeware.htm

3. OBSERVACIÓ DE LES PERSÈIDES A MONTESQUIU. Dins els actes "Viu el Parc", que organitza el Castell de Montesquiú, l'Agrupació Astronòmica d'Osona hi participarà amb una xerrada sobre meteors, asteroides i meteorits (a càrrec de Josep M. Casals), i amb una observació de la pluja de les Persèides. Serà el divendres dia 11 d'agost a les 11 del vespre al Castell de Montesquiú.

4. INFORMACIÓ D'UNA EXCURSIÓ A PERPINYÀ. Us fem saber que Serrat Viatges organitza una sortida a Perpinyà per visitar el Museu de l'Aviació "Mas Palegrí", fundat pel Sr. Noptinger, un pilot d'avió que va anar recopilant els seus records i moltes coses relacionades amb aquest món, de manera que es podran veure tota una sèrie d'avions que van volar en el seu dia i que ell va recuperar en mal estat. També hi ha una preciosa col·lecció a escala de més de 500 avions i altres coses relacionades amb aquest món. Per informar-vos cal adreçar-se a Serrat Viatges. C. Jaume I, 13, VIC. Tel. 93.886.29.66.

5. CIRCULARS PER CORREU ELECTRÒNIC. Recordeu que si voleu podeu rebre les nostres circulars informatives per correu electrònic. Només cal que ens ho feu saber a la nostra adreça: aaosona@teleline.es

6. Mn. MANUEL SERINANELL, el passat dia 13 de juny, va patir un trastorn a causa d'un virus i una infecció d'orina que van fer necessària la seva hospitalització. Gràcies a Déu sembla que no haurà estat res de greu i ben aviat podrà tornar a casa. Des d'aquí li desitgem una ràpida recuperació.

7. VACANCES D'ESTIU. Aquesta és la darrera comunicació que rebreu fins que hagi passat l'estiu. Com cada any recomençarem les activitats per l'octubre. Fins llavors, que passeu un bon estiu.

Rebeu una cordial salutació

LA JUNTA DIRECTIVA

Agrupació Astronòmica d'Osona

C.Pare Xifré, 1-3, 3r. 08500 Vic (Barcelona)

Tel. 93 886 41 54

<http://infomet.fcr.es/aa0>

e-mail: aaosona@teleline.es

Us adjuntem a continuació una informació sobre el nou asteroide "Catalonia"

DESCOBRIMENT DEL NOU ASTEROIDE "CATALONIA"

El 25 de maig passat la Unió Astronòmica Internacional anomenà CATALONIA l'asteroide 13868 acabar de descobrir. Des d'ara el nom de Catalunya figurarà per sempre a l'espai en la forma d'un asteroide. Es tracta d'un cos rocós d'uns 9 km de diàmetre, situat entre les òrbites dels planetes Mart i Júpiter, que fa una volta al Sol cada 4,09 anys. L'asteroide va ser descobert per Joan Guarro Flo des del seu observatori de Piera (Barcelona). Joan Guarro és membre del Grup d'Estudis Astronòmics (G.E.A.), de la Fundació Observatori Esteve Duran (F.O.E.D.) i de l'Observatori Astronòmic de Mallorca (O.A.M.).

Quan un asteroide és catalogat definitivament se li assigna un número d'ordre i a més a més el seu descobridor té la facultat de poder-lo batejar amb un nom. A proposta de Joan Guarro i dels membres del G.E.A., se sol·licità a la Unió Astronòmica Internacional que s'assignés el nom de "Catalonia" al nou asteroide 13868.

Si bé hi ha asteroides amb òrbites que s'acosten perillosament a la Terra, la major part d'aquests cossos, solen desplaçar-se al voltant del Sol entre les òrbites dels planetes Mart i Júpiter, en el conegut cinturó d'asteroides.

A principis de segle Comas Solà va descobrir 11 asteroides des de Barcelona. En aquella època no hi havia els mitjans actuals, però mitjançant plaques fotogràfiques acoblades als telescopis i llargs temps d'exposició van arribar a descobrir-se molts dels més grans. 804 Hispania va ser el nom que es va donar al primer asteroide descobert per Comas Solà l'any 1915, al qual van seguir posteriorment 925 Alfonsina el 1920 i 945 Barcelona el 1921. 925 Alfonsina va ser anomenat així en honor al rei Alfons X el Savi i encobertament també a Alfons XIII (les normes prohibeixen posar el nom de personatges polítics o militars fins que no han passat 100 anys de la seva mort), i el 945 Barcelona fou nomenat així en record de la seva ciutat natal. Dels asteroides amb numeració definitiva descoberts des d'Espanya fins ara, 14 ho han estat des de Catalunya (12 des de la ciutat de Barcelona), 6 des de Mallorca, 3 des d'Almeria (Observatori Hispanoalemany de Calar Alto), 1 des de Madrid i 1 des de Canàries (Observatori europeu de La Palma).

Encara que la creixent contaminació lumínica dificulta en gran manera la detecció d'aquests cossos, avui dia les càmeres digitals CCD i programes informàtics específics permeten detectar asteroides molt més petits, no únicament en el cinturó principal d'asteroides sinó més enllà de l'òrbita de Neptú, en el conegut com a cinturó de Kuiper. Hi ha un gran interès en catalogar i conèixer els moviments d'aquests petits planetoides, per descartar i prevenir la Terra de possibles col·lisions, estudiar-los a fons perquè estan compostos pel material primitiu del qual es va formar el sistema solar, així com també per al cas d'organitzar futures expedicions a la recerca de recursos minerals. Una mostra de l'interès científic que desperten els asteroides és l'actual missió espacial NEAR (Near-Earth Asteroid Rendezvous), una nau d'exploració llançada cap a l'asteroide 433 Eros el 1996 amb l'objectiu d'explorar-lo a consciència durant 3 anys. Després d'un intent fracassat a principis de 1999, el 14 de febrer del 2000 es va situar en òrbita d'aquest petit cos al qual està estudiant mitjançant sis tipus d'experiments diferents.

A Espanya, l'Observatori Astronòmic de Mallorca, pioner de la moderna astrometria CCD del nostre país, ja compta amb 6 descobriments oficials, el 9453 Mallorca, el 9900 Lull el 1997, anomenat així en memòria de Ramon Lull en motiu del 700 aniversari de la seva obra *Tractatus Novus* d'Astronomia, publicada a París el 1297, el 11350 Teresa, el 13424 Margalida i els 14097 i 14967 encara sense nom.

A causa que molts d'aquests petits planetoides poden observar-se una vegada, perdre's i no recuperar-se més, el Minor Planet Center, organisme que depèn de la Unió Astronòmica Internacional, que és l'encarregada de calcular, designar i catalogar aquests cossos, només confirma el descobriment i permet assignar un nom propi a l'asteroide quan ha estat observat durant unes quantes oposicions, o períodes en els quals l'astre passa a prop de la Terra. De mitjana calen de 4 a 6 posicions, cosa que de vegades pot suposar que transcorrin forces anys abans d'aconseguir nomenar definitivament un

Agrupació Astronòmica d'Osona

C.Pare Xifré, 1-3, 3r. 08500 Vic (Barcelona)

Tel. 93 886 41 54

<http://infomet.fcr.es/aao>

e-mail: aaosona@teleline.es

asteroide catalogar-lo oficialment de forma definitiva) detectat molt temps enrere, però això permet ajustar i conèixer amb gran precisió la seva òrbita en el futur.

El 1999 YZ8, com va ser designat provisionalment aquest nou asteroide, ha passat a ser el 13868 Catalonia. A proposta del seu descobridor i dels membres del GEA es va sol·licitar al comitè d'assignacions de la Unió Astronòmica Internacional que fos inscrit com a "Catalonia", nom llatinitzat de Catalunya, que també és la forma més utilitzada internacionalment, en una clara intenció d'omplir el buit històric i geogràfic que va deixar Comas Solà entre els asteroides 804 Hispania i 945 Barcelona. No obstant això, un altre dels asteroides de Comas Solà ja va ser batejat com a 1188 Gothlandia, al·lusió mitològica als orígens de Catalunya.

ASTEROIDES NUMERATS DESCOBERTS DES D'ESPANYA

Fins al maig del 2000, només 21 asteroides descoberts a Espanya han estat numerats de forma definitiva (en realitat n'hi ha 4 més de descoberts per astrònoms alemanys i anglesos des dels Observatoris internacionals de Calar Alto i de La Palma). El primer asteroide descobert a Espanya va ser trobat el 1915 per part de Comas Solà des de l'Observatori Fabra de Barcelona. Des de llavors i fins al descobriment de 13868 Catalonia, en els 85 anys que han passat, només se n'havien descobert uns altres 18, la majoria durant el primer terç de segle. Més tard també han estat catalogats definitivament, els encara sense nom, 14097 i 14967, i cal destacar que 7 dels 8 darrers asteroides descoberts ho han estat per part de la xarxa d'observatoris del Grup d'Estudis Astronòmics, que en menys de 3 anys des que va començar aquesta feina, s'ha apuntat el 30% del total d'asteroides espanyols catalogats fins avui.